

Τα Δάση «Καταβροχθίζουν»

Καλλιεργούμενη Γη

Γράφει ο Αθανάσιος Ρούμπος

τ. καθηγητής δενδροκομίας

του Τμήματος Φυτικής Παραγωγής του ΑΤΕΙ - Θεσσαλονίκης

Ελλάδα. Μία από τις πλουσιότερες χώρες. Από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους και με διαρκείς πολέμους που τερματίστηκαν με τη λήξη του εμφυλίου, κατάφερε να φθάσει σε ένα υψηλό επίπεδο ευημερίας. Ένα επίπεδο ευημερίας κατά πολύ ανώτερο από το αντίστοιχο γειτονικών χωρών, κάποιες από τις οποίες δεν συμμετείχαν ενεργά στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και δεν υπέστησαν τις καταστροφές που υπέστη η πατρίδα μας.

Πως συνέβη ξαφνικά οι Έλληνες να έχουμε καταντίσει να ζούμε με τη σημερινή κρίση; Συνέβη κάτι πρόσφατα; Η σημερινή κρίση δρομολογούνταν από αρκετά παλαιότερα χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε οι ανυποψίαστοι Έλληνες;

Για την απάντηση στο ερώτημα αυτό γίνεται μία επισκόπηση λαμβάνοντας ως παράδειγμα το δασικό πλούτο και την αντίστοιχη δασική νομοθεσία της χώρας μας.

«Γνωρίζουμε εμείς καμία άλλη χώρα που να έχει το πρόβλημα το δασικό το δικό μας; Όχι. Γνωρίζετε καμία άλλη χώρα που να μην ξέρει τι είναι δάσος και τι δεν είναι;» Λόγια δασολόγου που έχουν λεχθεί στο τριήμερο επιστημονικό συνέδριο του Ιουνίου 1991 με θέμα: «Ιδιοκτησιακό ζήτημα δασικών εδαφών της Ελλάδας», αναφέρονται στα αντίστοιχα πρακτικά σελ. 414 που εξέδωσε το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο.

Η επισκόπηση αυτή στηρίζεται σε δεδομένα που αντλούνται από δυο πηγές: Μια παλαιά, με τίτλο: **"Τα γεωργικά συστήματα εν Ελλάδι. Το δασικόν, το ποιμενικόν, το αροστραϊόν, το δενδροκομικόν και το μελιττουργικόν"** του Ιωάννου Γ. Τσουμής, μηχανικού-γεωπόνου, (έκδοση Ν. Απασιδίου, Αθήνα 1936) και μία νέα, ίσως την πλέον πρόσφατη, που είναι τα πρακτικά του προαναφερθέντος συνεδρίου με θέμα **«Ιδιοκτησιακό ζήτημα δασικών εδαφών της Ελλάδας»** που διεξήχθη το 1991. Επελέγησαν αυτές οι δύο πηγές επειδή σε αυτές περιγράφονται αντικειμενικά τα προβλήματα που δημιουργούνται από την κρατική πολιτική και αντίστοιχη δασική νομοθεσία στο θέμα των δασών ως πλουτοπαραγωγικής πηγής της χώρας μας.

Οι δασικοί υπάλληλοι βιώνοντας καθημερινά τα δασικά προβλήματα της χώρας είναι οι βαθύτεροι γνώστες αυτών και οι καταλληλότεροι να τα εκτιμήσουν, να τα περιγράψουν και να τα σχολιάσουν. Γι' αυτό κυρίως το λόγο και επειδή η μεταφορά ή σχολιασμός απόψεων των ειδικών από άλλους δεν είναι πάντα ακριβής ή ενδέχεται να παρερμηνευθούν, στο μέρος που αφορά τη δασική νομοθεσία, τη δασική πολιτική και τις δυσμενείς τους συνέπειες στην ελληνική

πολιτεία, μεταφέρονται αυτολεξεί εντός εισαγωγικών οι απόψεις δασολόγων, όπως έχουν καταγραφεί στα πεπραγμένα της νεότερης από τις δυο χρησιμοποιηθείσες πηγές.

Η δασική πολιτική όπως και κάθε άλλη πολιτική αποβλέπει στη διόρθωση μιας κατάστασης. Από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό έως σήμερα, πλείστα όσα σοβαρά δασικά ζητήματα χρονίζουν αναμένοντας ματαίως τη λύση τους.

Ο κυριότερος υπεύθυνος για την ύπαρξη και διαιώνιση των δασικών ζητημάτων είναι το ελληνικό κράτος. Ο Ι. Τσουμής (1936) αναφέρει χαρακτηριστικά: **«Η επίδραση του κράτους υπήρξε ολέθρια δια τα ελληνικά δάση»**.

Επιγραμματικά στα πρακτικά του συνεδρίου του 1991 αναφέρεται:

«Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο μεγαλύτερος εχθρός του δάσους είναι το οργανωμένο κράτος, που χρησιμοποιεί με το περίφημο τεκμήριο, το δάσος ως ασπίδα για την προστασία της περιουσίας του. Της οποίας περιουσίας το μέγεθος, στην πραγματικότητα, το κράτος το αγνοεί και απλώς δηλώνει ότι είναι τόσο, όσο καλύπτει η ασπίδα».

«Υστερα από την συγκριτική παρουσίαση της σημερινής κατάστασης, των προβλημάτων και του ρόλου της πολιτείας, νομίζω, το είπαν και άλλοι, βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι η ισχύουσα δασική νομοθεσία, είναι αντιδασική, αντιαναπτυξιακή,

διωκτική-αντιλαϊκή. Θυμίζει τον προηγούμενο αιώνα. Για την ισχύουσα δασική νομοθεσία το μόνο που μας σώζει από αυτήν την κατάσταση, δεν είναι παρά η αντικατάσταση. Η αντικατάσταση με νέα το μσοείπαν και άλλοι με σύγχρονη φιλοδασική, αναπτυξιακή για τον άνθρωπο και το φυσικό του περιβάλλον νομοθεσία. Νομοθεσία πάντως που δεν μπορεί να είναι μονοπωλιακή δουλειά, των λεγόμενων μόνον αρμοδίων ούτε των κεκλεισμένων θυρών».

Δεν γνωρίζουμε τι είναι δάσος και τι δεν είναι και ο υφιστάμενος πολυσέλιδος ορισμός περί δάσους – δασικής έκτασης είναι «μονά κάνεις, ζυγά κερδίζω» σε βάρος της γεωργικής γης. Το δημόσιο έχει αποβεί ο μεγαλύτερος «ιδιοκτήτης» άλλοτε εντατικώς γεωργούμενων εκτάσεων, μέρος των οποίων καταλήγει στα χέρια επιτηδείων.

Το δάσος προστατεύεται συνταγματικά και πρέπει να προστατεύεται. Όμως τι είναι δάσος; Ο απαράδεκτα καταχρηστικός ορισμός του δάσους και η ισχύουσα δασική κατάσταση έρχονται σε αντίθεση με το άρθρο του Συντάγματος που δίδει το δικαίωμα στον κάθε Έλληνα πολίτη να διαχειρίζεται την περιουσία του με τον τρόπο που επιθυμεί. Με την ισχύουσα δασική νομοθεσία και δασική πολιτική, ιδιοκτησίες των οποίων η καλλιέργεια εγκαταλείπεται ή περιπίπτει σε αδράνεια περιέρχονται στο δημόσιο, καθώς οι ιδιοκτήτες τους χάνουν ουσιαστικά κάθε δικαίωμα να τις διαχειρίζονται όπως επιθυμούν.

Σε ό,τι αφορά τον ορισμό της έννοιας "δάσος" αναφέρονται τα παρακάτω:

- «Πάρτε τον ορισμό της επιστήμης δάσος και αν μπορέσετε να πάτε να καταθέσετε αυτή την έννοια του δάσους στα δικαστήρια... Όταν καθίσαμε να εξετάσουμε τον κώδικα τον 998 και να αρχίσουμε από το άρθρο 3 να δούμε τι είναι δάσος μας ήρθαν προτάσεις από δασολόγους. Μας ήρθαν προτάσεις από καθηγητές πανεπιστημίων. Πήραμε την βιβλιογραφία Μουλόπουλου και κάτι Γάλλων. Κανένας δεν μπορούσε από αυτούς να μας δώσει μια έννοια δάσους ή δασικής έκτασης, μην λέμε μόνο δάσος, που να μπορέσουμε να την πάμε έξω στα δικαστήρια ή στον κόσμο. Και τι είπε ο κύριος συνάδελφος προηγούμενος ότι στα δικαστήρια δυσκολεύεται και δεν ξέρει πως να υποστηρίξει, δεν έχει να πει κανέναν ορισμό του δάσους. Θα πει κύριοι δικαστές μέσα στο δασολόγιο η έκταση αυτή φέρεται ως δασική και τελείωσε η ιστορία».
- «Σήμερα δεν υπάρχει νομοθεσία που να λύνει το πρόβλημα των αγρών που έπαυσαν για λίγα χρόνια να καλλιεργούνται και έχουν δασωθεί εν' όλω ή εν μέρει. Με αυστηρή μάλιστα εφαρμογή του νόμου, τέτοιες εκτάσεις χαρακτηρίζονται δάση και μάλιστα δημόσια δάση. Στην ουσία ο νόμος αποξενώνει από τις εκτάσεις αυτές τους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι για να διεκδικήσουν το δικαίωμα της κατοχής, πρέπει πρώτα να υποβληθούν σε έξοδα με αμφίβολο αποτέλεσμα. Θύματα αυτής της κατάστασης είναι κυρίως οι νομιμόφρονες και οι αδύναμοι».
- «Στα πλαίσια της εφαρμοζόμενης δασικής πολιτικής το νεοσύστατο ελληνικό κράτος φρόντισε ώστε η ολότητα των δασών να περιέλθει στο δημόσιο, ώστε από

τις προσόδους αυτών να εξυγιανθούν τα οικονομικά του. Η τακτική αυτή του κράτους συνεχίζεται και μέχρι σήμερα ακόμη, παρά τας πέσεις και τας αντιδράσεις των κατοίκων των ορεινών διαμερισμάτων και δίημάς το περιεργον δεν είναι η συστηματική καταστροφή των δασών, άτινα το κράτος επεφύλασσε δι' εαυτό και μόνον, αλλά μάλλον πως διειρηθήσαν τα υπάρχοντα και σήμερον δάση. (Τσουμής 1936)». Ο Π.Η. Κοντός προσθέτει: «Πάσα δε προσπάθεια προς αναδάσωση και έκτασιν της δασικής εκμεταλλεύσεως δεν πρέπει να βασίζεται εις την αύξησιν των εσόδων του δημοσίου, ούτε επί της λεγόμενης αγάπης του πρασίνου δι' αισθητικούς και υγιεινούς λόγους την οποίαν αισθάνεται μόνον ο κάτοικος των πόλεων, αλλ' εις τα καλώς εννοούμενα, άμεσα και μελλοντικά συμφέροντα των αγροτών μας, οι οποίοι θα διενεργήσωσι την εκμετάλλευσιν είτε ως ιδιοκτήται είτε ως εργάται».

- «Όλες οι βραχονησίδες μας, αυτές που δεν έχουν υφαλοκρηπίδα, βάσει του δικαίου της θαλάσσης αυτού που υπέγραψε η Ελλάς, αλλά ότι η Τουρκία και παρά ταύτα προσεπικαλείται τα νησιά, αυτό το ελληνικό περιδέραιο, και φυσικά ολόκληρη η χέρσος Ελλάς, όλα είναι ένα απέραντο δασόκτημα».

- «Και ξαναρωτιέται η πολιτεία. Εν τοιαύτη περιπτώσει τι νόημα έχει το δασολόγιο, που δεν έγινε εδώ και δέκα χρόνια. Η οριογραμμή του, που δεν χρειάζεται ουσιαστικά πλέον, άγεται ακριβώς στην γραμμή διαχωρισμού του αιγιαλού, αιγιαλίδος ζώνης και τελειώσαμε. Εκτός από την πορεία προστασίας προς την θάλασσα θα εισέλθουμε και στην υφαλοκρηπίδα μας. Εκεί περίπου οδηγεί κύριοι, είτε μας αρέσει, είτε όχι η αληθής ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων που σας διάβασα. Και αν θέλετε με τις διατάξεις αυτές έχουμε

ένα σκληρότατο μονολιθικό και απόπτο αποφασίζουμε και διατάσσουμε και επαναφέρουμε την Ελλάδα από άποψης δασικής και συνεπώς δασοπροστασίας σε προομνητικούς αιώνες. Και όλα αυτά στο όνομα της απολύτου προστασίας των δημοσίων δασοκτημάτων και της περιβαλλοντικής πολιτικής. Και εδώ μπαίνει αναγκαστικά πλέον το ερώτημα. Ο άνθρωπος, ο πολίτης αυτής της χώρας που λέγεται Ελλάς, δεν έχει δικαιώματα και όλα αυτά τα μέτρα προστασίας παίρνονται για τα δημόσια δασοκτήματα, και όχι για τον Έλληνα. Φοβούμαι ότι και ο Σουλτάνος θα ζήλευσε την πολιτική αυτή και θα χαιρόνταν τους άξιους συνεχιστές στη θέση του».

- «Πως είναι δυνατόν να κάνει ο Υπουργός Χωροταξίας οικιστική πολιτική. Έχει καμία έκταση στη διάθεση του, στην οποία μπορεί να επέμβει; Δεν έχει. Μόνον τις αγροτικές εκτάσεις. Αυτές είναι ελεύθερες. Αλλά ποιες αγροτικές εκτάσεις; Τις αγροτικές εκτάσεις οι οποίες βρίσκονται συνεχώς σε καλλιέργεια.

Διότι τις αγροτικές εκτάσεις οι οποίες εγκαταλείφθηκαν της καλλιέργειας ήρθαμε και τις καλύψαμε με το υπέρ του δημοσίου τεκμήριο κυριότητας και λέμε αυτές είναι δασικές, είναι και δημόσιες στοπ εδώ. Τι κάνει ο Υπουργός Χωροταξίας σήμερα; Τρέχει να κάνει πολεοδομικό σχεδιασμό νομιμοποιώντας αυθαίρετα κτίσματα.

Αν λοιπόν πρέπει να συζητήσουμε κάτι εδώ πέρα το θέμα που πρέπει να συζητήσουμε είναι το εξής. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις είναι 25 εκατομμύρια στρέμματα και προστατεύονται με το Σύνταγμα και με τα πάντα και σωστό είναι να προστατεύονται. Όμως στην ίδια προστασία εμείς έχουμε υπαγάγει άλλα εξήντα εκατομμύρια στρέμματα στα οποία φρακάρουμε κάθε αναπτυξιακό δραστηριότητα την οποία το κράτος πρέπει να την κάνει. Ήδη καλύψαμε τα 3/4 της Ελλάδος. Που θα γίνει η ανάπτυξη; Που θα αναπτυχθούν οι υπόλοιπες νομολογίες δραστηριότητες οι αναπτυξιακές αυτού του τύπου; Που; Τι προτείνουμε;

Ήρθαν και οι νομολογίες του Συμβουλίου Επικρατείας σχετικά με την εφαρμογή, με την ερμηνεία των άρθρων 24 και 117 του Συντάγματος και τώρα εμείς θέσαμε υπό ιδιοκτησιακή αμφισβήτηση πλέον, όλες τις αγροτικές εκτάσεις που έπαψαν να καλλιεργούνται. Ενώ εμείς με τον όρο κερσοία οικοσυστήματα εννοούμε 80 εκατομμύρια στρέμματα, είναι σαφές ότι εξωθούμε όλες τις λοιπές δραστηριότητες στον γεωργικό χώρο, ο οποίος είναι είδος σε ανεπάρκεια».

- «Αν τώρα σ' αυτά προσθέσουμε και την σχολαστικότητα των υπηρεσιών στην εφαρμογή αυτού του τεκμηρίου (εννοείται το υπέρ του δημοσίου τεκμήριο), όχι τόσο

από γραφειοκρατική αντίληψη όσο κυρίως από την αποτροπή ενδεχομένων ευθυνών που προκύπτουν από την μη σωστή εφαρμογή του νόμου, έχουμε σαν αποτέλεσμα να θεωρούνται άκυροι τίτλοι ιδιοκτησιών κατά το μέρος που ένα αγρόκτημα απόκτησε δασική βλάστηση, ή απώλεσε την δασική βλάστηση που είχε στο παρελθόν, σάμπως να υπήρξε ποτέ νόμος που απαγόρευε την ιδιοκτησία μη καλλιεργούμενων αγροτικών ή και δασικών εκτάσεων. Αυτό είναι κρίση και διοικητικών δικαστηρίων και εκεί γίνεται το αλαλούμ δηλαδή βάζουμε τις εκτάσεις που είναι αμπέλια, χωράφια, ελαιώνες κ.λ.π. τα λέμε δάση εμείς, εκεί κοντράρουμε με τον πολίτη, εκεί έχουμε αγανακτήσει τον πολίτη, εκεί τον έχουμε τρελάνει τον πολίτη, που του λέμε τον ελαιώνα δάσος».

Η περιπλοκότητα της δασικής νομοθεσίας με την δημιουργία άρθρων επί άρθρων και η ισχύς ορισμένων ευεργετικών διατάξεων (εκκερωώσεις, καθαρισμός ή επανακαλλιέργεια δασοθέντων αγρών) για σύντομο χρόνο, δημιουργούσαν την εντύπωση ότι αυτά θεσπίζονται για να ευνοηθούν ορισμένοι «προνομιούχοι» πολίτες, σε δεδομένη στιγμή.

Σε σύνταξη νόμιμων συμβολαίων οι συμβαλλόμενοι καταβάλλουν τον αναλογούντα φόρο για το μεταβιβαζόμενο τεμάχιο για αγροτεμάχια ή οικόπεδα. Έρχεται μετά ο δασικός και λέει είναι δάσος. Και όχι μόνον δεν μπορεί να γίνει γεωργική ή άλλη χρήση γης αλλά θεωρούνται και τα συμβόλαια άκυρα.

Η δασική νομοθεσία αποκτούσε ολοένα και περισσότερο δρακόντειο χαρακτήρα, όσο αυξάνονταν οι καταπατί-

σεις στο λεκανοπέδιο Αττικής. Το περιεργον είναι ότι μετά την καθιέρωση αυστηρότερης δασικής νομοθεσίας, οι καταπατήσεις στο λεκανοπέδιο Αττικής πάλι αυξάνονταν. Και ενώ οι καταπατητές της Αττικής απέτελεσαν πρότυπα για καταπατητές άλλων περιοχών κυρίως τουριστικών, στην υπόλοιπη χώρα όπου η γεωργία και η δασική εκμετάλλευση αποτελούν κύρια ασχολία, η ίδια νομοθεσία δρα με εθνικά επιζήμιο τρόπο.

Ο δρακόντειος χαρακτήρας της δασικής νομοθεσίας έχει χαρακτηριστική επίδραση στους δασικούς υπαλλήλους.

- «Η ευθυνοφοβία των δασικών υπαλλήλων σήμερα είναι πραγματική και δεδομένη γιατί για τον υπάλληλο κάθε λάθος δεν είναι λάθος, είναι χρηματισμός. Και επομένως είναι λογικό ο υπάλληλος να προστατεύει τα νότια του. Είναι όμως και απαράδεκτο γιατί η προστασία αυτή θίγει και ζημιώνει τον Έλληνα πολίτη, ζημιώνει το ίδιο το κράτος».

- «Με όλα τα προηγούμενα υπόψη γίνεται αντιληπτό ότι ο δασικός υπάλληλος αντιμετωπίζει σοβαρά ενδοϋπηρεσιακά και συνειδησιακά προβλήματα που διαμορφώνουν αντίστοιχη νοοτροπία ανάλογη και με τον χαρακτήρα του. Γίνεται αντιληπτό επίσης γιατί θεωρείται άξιος συνεχιστής του έργου του Σουλτάνου χωρίς να φταίει ο ίδιος. Ποιος φταίει; Η Ιπποκράτους».

Παρήλθαν περισσότερα από είκοσι χρόνια από τότε που διατυπώθηκαν αυτές οι απόψεις, γνωστές στον εκάστοτε υπουργό γεωργίας, χωρίς να υπάρξει η παραμικρή βελτίωση που θα

μπορούσε να επιφέρει την πρόβουσα και αναγκαία ανάπτυξη για τη χώρα. Για εκείνους που έχουν ζήσει από κοντά το θέμα των δασών και της ελληνικής γεωργίας, οι σκέψεις και τα ερωτήματα που δημιουργούνται είναι τα παρακάτω:

Η βιομηχανία στην Ελλάδα άρχισε να αναπτύσσεται με την έναρξη του 20ου αιώνα. Από τη δεκαετία του 1900 πληθυσμοί της υπαίθρου άρχισαν να μετακινούνται από τα χωριά στα τότε μεγάλα αστικά κέντρα όπως Αθήνα, Πειραιάς, Βόλος, Πάτρα, Καβάλα και άλλα. Ήδη στη δεκαετία του 1930 στα αστικά αυτά κέντρα είχε συγκεντρωθεί ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού που συνέβαλε στη βιομηχανική ανάπτυξη με αντίστοιχη ερήμωση της υπαίθρου. Από το 1900 μέχρι την έναρξη του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου το 1940 πλέον του 50% των εντατικά γεωργούμενων εκτάσεων είχε εγκαταλειφθεί και καταληφθεί από αυτοφυόμενη, «δασική», βλάστηση.

Ο πόλεμος του 1940 και ο εμφύλιος που επακολούθησε έφεραν το πάνω κάτω στη χώρα μας. Πατεράδες κάθηκαν, παιδιά μετακινήθηκαν και οι αγροί τους εγκαταλείφθηκαν. Σήμερα οι αγροί αυτοί δεν μπορούν να καλλιεργηθούν.

Η βιομηχανική ανάπτυξη μαζί με τη βελτίωση των συνθηκών ζωής (παιδεία, υγεία) συντέλεσαν στη μετακίνηση αγροτικού πληθυσμού στα αστικά κέντρα και την εγκατάλειψη των

αγρών τους. Στην προσπάθειά της η πολιτεία να επαναφέρει κόσμο στην ύπαιθρο παρεμποδίζεται από τη δασική νομοθεσία που όχι μόνο δεν επιτρέπει την επάνοδο ανθρώπων στην ύπαιθρο, αλλά και παρεμποδίζει τη συγκράτηση όσων παραμένουν ακόμη. Η μετανάστευση στις δεκαετίες του 50 και 60 συνετέλεσε στην εγκατάλειψη αγρών που σήμερα οι επαναπαριζόμενοι δεν μπορούν να καλλιεργήσουν.

Οι καλλιεργούμενες δενδροκομικά εκτάσεις αποτελούν δάση και μάλιστα με ουσιαστικό κέρδος. Οι μεγάλης έκτασης ελαιώνες, κασταनोंες και κάθε είδους οπωρώνες της χώρας μας αποτελούν πανέμορφα δάση με διάσπαρτους οικισμούς και συχνότητα πυρκαγιών μηδενική. Κατά παρόμοιο τρόπο μπορούν να υπάρχουν συστηματικά δάση.

Η εργασία των δασικών, πλην άλλων, πρέπει να είναι η δημιουργία συστηματικών δασών με στόχο όχι μόνον την αυτάρκεια της χώρας μας, αλλά και τις εξαγωγές ξυλείας και άλλων δασικών προϊόντων. Η απορία είναι πως είναι δυνατόν με τόσους άρτια εκπαιδευμένους και ικανούς δασικούς υπαλλήλους και πλέον των 2/3 των εκτάσεων της χώρας μας δάση και δασικές εκτάσεις να εισάγουμε ξυλεία. Ιδιαίτερα όταν αυτή η δέσμευ-

ση εδαφών παρεμποδίζει κάθε άλλη αναπτυξιακή δραστηριότητα. Σε κάθε Έλληνα αναλογούν 8-10 στρέμματα δασών-δασικών εκτάσεων. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες με ευνοϊκότερες ή δυσμενέστερες συνθήκες παραγωγής, η αναλογία αυτή είναι 1-3 στρέμματα ανά κάτοικο και γίνεται εξαγωγή δασικών προϊόντων.

Η ελληνική πολιτεία με αυθαίρετα κριτήρια, νομικά θεσπισμένα, δεσμεύει ιδιωτικές άλλοτε εντατικά γεωργούμενες εκτάσεις. Αποξενώνει τον Έλληνα από ιδιοκτησίες του, του στερεί τη δυνατότητα για αναπτυξιακές δραστηριότητες, τον θεωρεί εισβολέα στη χώρα του, ενώ σε πολλές περιπτώσεις του επέβαλε/επιβάλλει βαριές ποινικές συνέπειες όταν από άγνοια καλλιέργησε/καλλιεργεί προγονικούς, πατρικούς αγρούς δασωθέντες ακόμη και με φρύγανα (θεωρούνται και αυτά δασικά είδη).

Ενώ η «δομοτική» αντίληψη περί δασών εφαρμόζεται όπως εφαρμόζεται και τα δάση – δασικές εκτάσεις αυξάνουν, τα συστηματικά δάση είναι ελάχιστα και ολοένα περιορίζονται.

Δημιουργούνται νέα συστηματικά δάση για παραγωγή δασικών προϊόντων;

Η απάντηση είναι όχι. Αυτό που γίνεται είναι να αφήνεται η γη να καταλαμβά-

νεται από την αυτοφυόμενη βλάστηση και στη συνέχεια, εάν δεν καταστραφεί από πυρκαγιά, η αυτοφυόμενη βλάστηση να αναπαράγεται από μόνη της. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται απροσπέλαστοι «δρυμοί» ή ζώνες πρασίνου με ποικίλες αρνητικές επιπτώσεις. Δεδομένης δε της παντελούς έλλειψης στοιχειώδους υποδομής για την προστασία αυτών των περιοχών (δρόμοι, ζώνες πυρασφάλειας, αποταμιευτήρες νερού) γίνεται αντιληπτό γιατί δεν μπορεί να υπάρξει και έλεγχος των πυρκαγιών.

Ως ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του αντιαναπτυξιακού χαρακτήρα της εφαρμοζόμενης δασικής πολιτικής αναφέρεται μια πρώην κοινότητα στο Πήλιο, στην οποία στο τέλος της δεκαετίας του 1920 με αναγνωριστική απόφαση παραχωρήθηκαν τα 4.000 στρέμματα δασικής έκτασης του δημοσίου από το σύνολο της κτηματικής της περιφέρειας. Σήμερα, το σύνολο της δασικής έκτασης στην ίδια περιφέρεια ανέρχεται σε 22.000 στρέμματα, αφομοιώνοντας πολύ μεγάλο μέρος πρώην καλλιεργούμενης γης.

Οι συνέπειες αυτής της επέκτασης της αυτοφυόμενης βλάστησης (δεν πρόκειται για συστηματικό δάσος) είναι δυσμενέστερες ή και ολέθριες. Παλαιά μονοπάτια και δρόμοι, πηγές, μνημειακά κτίσματα και εγκαταστάσεις όπως πετράλωνα, στέρνες, παλαιά πατητήρια, ξηραντήρια σύκων, χάνια, νερόμυλοι, εκκλησίες και αρχαιολογικοί χώροι καλυπόμενοι από βλάστηση υποβαθμίζονται και αφανίζονται, η πανίδα περιορίζεται, και κάθε αναπτυξιακή δραστηριότητα καθίσταται αδύνατη.

Είναι γνωστό ότι την περίοδο του καλοκαιριού σε πολλές περιοχές το νερό ύδρευσης δεν επαρκεί για τις ανάγκες των κατοίκων. Οι πηγές που χρησίμευαν για την άρδευση αγροτικών καλλιεργιών, οι οποίες στο πέρασμα του χρόνου εγκαταλείφθηκαν και οι αγροί «δασώθηκαν», σήμερα δεν είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν γιατί οι νεότεροι όχι μόνο αγνοούν την ύπαρ-

ξη τους, αλλά σε πολλές περιπτώσεις δεν γνωρίζουν ακόμα και τα σύνορα ή και τη θέση των πατρικών κτημάτων. Το ελληνικό κράτος από την ίδρυσή του εμπέμπει αδιάλλακτα στην αύξηση του πλούτου του, ωσάν αυτός ο πλούτος να μην ανίκε ποτέ στους Έλληνες και χωρίς οι αρμόδιοι να φανερώνουν τη σκοπιμότητα αυτής της εφαρμοζόμενης πολιτικής. Ενώ λοιπόν η απελευθέρωση των δασωθέντων αγρών, που αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας, θα συνέβαλε άμεσα στη δημιουργία αναπτυξιακών δραστηριοτήτων από τους ίδιους τους Έλληνες και στην τόνωση της πνευσής τα λοιόθια υπαίθρου, η υπάρχουσα συνεχιζόμενη πολιτική ευνοεί τις φήμες περί δήθεν «ξεπουλήματος» του εθνικού μας πλούτου και δήθεν αξιοποίησής του από ξένους φορείς. Επιπλέον ενώ οι Έλληνες χάνουν πατρογονική γη και πρακτικά δεν μπορούν να μεταβιβάσουν τυχόν ιδιωτικά δάση, ολόκληρη νησιά με χαρακτηρισμένο σχεδόν το σύνολο των εκτάσεων τους ως δάση – δασικές εκτάσεις μεταβιβάζονται σε ξένους υπηκόους.

Η εύνοια για την εδραίωση τέτοιων φημών ενισχύεται επιπλέον από το γεγονός ότι παρόμοια πολιτικά ή και υπερβολική γραφειοκρατία εφαρμόζεται και με άλλες πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας μας, όπως για

παράδειγμα η γεωθερμία, με την οποία η γεωργία μας στον τομέα των οπωροκηπευτικών τουλάχιστον μπορεί να είναι η δυναμικότερη της Ευρώπης και από το γεγονός ότι αναπτυξιακές δραστηριότητες, όπως κατασκευή εθνικών οδών, αεροδρομίων και άλλες αναλαμβάνονται από εταιρείες ευρωπαϊκής χώρας, η οποία σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα εφημερίδας χαρακτηρίσθηκε πρωταθλήτρια της διαφθοράς.

Στο αεροδρόμιο της Ντόχα, πρωτεύουσας του αραβικού εμιράτου του Κατάρ, εντύπωση στον ταξιδιώτη προκαλούσε μία παράσταση που απεικόνιζε τους πτωχούς πάλαι ποτέ καμπλιέρηδες της χώρας και πως εξελίχθηκαν στους σημερινούς πάμπλουτους κατοίκους της. Κάτω από την παράσταση αυτή (σε ελεύθερη μετάφραση), έγραφε: «Εμείς οι κάτοικοι του Κατάρ φθάσαμε από πτωχοί καμπλιέρηδες στη σημερινή μας θέση με ένα απλό τρόπο. Μοιραστήκαμε τον εθνικό μας πλούτο».

Εάν συγκρίνουμε τις διαθέσιμες πλουτοπαραγωγικές πηγές της Ελλάδος και του Κατάρ, σίγουρα η Ελλάδα, η χώρα μας, είναι κατά πολύ πλουσιότερη χώρα από το Κατάρ και σε κάθε Έλληνα θα έπρεπε να αντιστοιχεί μεγαλύτερο μερίδιο πλούτου και αντι-

στοιχη ευημερία από ότι σε κάθε κάτοικο του Κατάρ. Προς αποφυγή ενδεχόμενης παρανόησης πρέπει να διευκρινισθεί, ότι ως μοίρασμα του εθνικού πλούτου δεν νοείται η διαίρεση της αξίας του με τον αριθμό των κατοίκων, αλλά η αξιοποίησή του στο μέγιστο δυνατό βαθμό από ελληνικά χέρια. Με αυτό τον τρόπο και ανάπτυξη δημιουργείται και αύξηση ανταγωνιστικότητας. Και ο μόνος τρόπος για να επιβιώσει η χώρα μας στην ευρωπαϊκή ένωση με κοινό νόμισμα, είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Στις ημέρες μας επιχειρείται το νοικοκύρεμα της χώρας μας. Καμία αμφιβολία ότι χρειαζόταν άμεσα. Αυτό που θίγει τον Έλληνα είναι ότι πέρα από τις ανισοβαρείς και δυσβάστακτες θυσίες στις οποίες υπόκειται, το νοικοκύρεμα επιβάλλεται υπό ξένη επιτήρηση και μάλιστα διατυπώνεται και η άποψη ότι επιχειρείται η αλλαγή και συμμόρφωση της συμπεριφοράς του Έλληνα στην αντίστοιχη του Γερμανού. Αυτό προκαλεί και το ερώτημα που σήμερα θορυβεί τους Έλληνες. Εάν δηλαδή με το νοικοκύρεμα της χώρας μας που επιχειρείται θα οδηγηθούμε τελικά ως λαός στο ποθούμενο επίπεδο ευημερίας.

*ΠΗΓΗ ΦΩΤΟ: Αθανάσιος Ρούμπος